

Kela[®]

Uáppee já viärjukenigâs torjuuh

Uánihávt já čielgâsávt | 2024

Opiskelijan ja asevelvollisen tuet | Inarinsaame

Siskáldâs

Kela torjuuh uáppeid já viärjukenigâssáid	3
Uáppee torjuuh	4
Uáppuruttâ	12
Aassâmtoorjâ já aassâmlase	16
Uáppulovná	18
Maht puáđuh vaigutteh uápputorjui?	22
Toorjâ škovlâmaadhijđ já málásáid	24
Ollâškovlâuáppee tiervâsvuodâtipšomáksu	30
Rävisolmoošškovlimtoorjâ	32
Viärjukenigâs torjuuh	34
Uuccâm já mäksim	37
Návt Kela palvâl	39

Kela torjuuh uáppeid já viärjukenigâssáid

Taan tiedettemčáalusist muštâluvvo, maid torjuid tun puávtáh finniđ Kelast, jis tun lah uáppee tâi lah suátivievâst teikâ siiviilpalvâlusâst.

Tiedettemčáállus loopâst tun kaavnah tiäđuid tast, maht tun puávtáh uuccâđ torjuid.

Tiedettemčáállus muštâl luuhâmive 2024–2025 tiileest. Mieldi iä lah puoh torjui detaljeh.

Lasetiäđuh neetist já puhelimáin

Kela torjuin muštâluvvo anarâškielân čujottâsâst
www.kela.fi/anaraskielan

Uáppee já viärjukenigâs torjuin muštâluvvo
tärhibeht Kela suomâkielâlijn siijđoin
www.kela.fi/opiskelijat
www.kela.fi/asevelvolliset

Jis tust láá koččâmušah,
puávtáh suáittid palvâlemnumerân
020 692 209

Uáppee torjuuh

Kela puáhtá miedettid uápei uápputorjuu.

Uápputorjui kuleh

- uáppuruttâ
- uáppuruudâ huolâtteijeealadâs
- uáppuruudâ oppâateriaallase
- uáppuloovná staatâáhádâs
- aassâmlase.

Tun puávtáh finnid uápputorjuu aassâmlase tuš, jis tun lah uáppee ovdâmerkkân aalmugopâttuvâst teikâ olgoenâimijn.

Jis tun oopah já aasah Suomâst, tun puávtáh táválávt finnid almos aassâmtorjuu.

Eres Kela mäksim torjuuh uápei láá ovdâmerkkân

- škovlâmätkitorjá
- uáppulovnápuárättâs
- purrâmuštoorjá.

Kelast láá maangah torjuuh, maid uáppeeh pyehtih uuccâd. Táválumoseh torjuuh láá uáppuruttâ, uáppuloovná staatâáhádâs já aassâm torjuuh.

Kii finnee uápputorjuu?

Tun puávtáh uuccâđ uápputorjuu,
ko tun algâttah uápuid vuáđuškoovlá maņa.

Tun puávtáh finniđ uápputorjuu, jis tun oopah

- luvâttuvâst
- áámmátlii oppâlájádâsâst
- ollâškoovlâst
- aalmugopâttuvâst.

Tun puávtáh finniđ uápputorjuu meid vuáđuškoovlân,
jis tun čodâlditáh tođhosškovliimân välmejeijee škovlim
tâi rävisulmui vuáđumáttâttâsâid.

Rävisolmoošluvâttuv uáppein torjuu pyehtih finniđ tuše sij,
kiäin lii vuoigâdvuotâ mávsuttes škovliimân
tâi kiäh čodâlditeh ovtâstittum totkos.

Ovtâstittum tođhos meerhâš tom,
ete tun čodâlditáh siämmáá ääigi
áámmátlii vuáđutotkos já luvâttuv.

Jieijâs puáđuh já motomin meid vaanhimij puáđuh
pyehtih vaiguttid uápputorjuu finniimân.

Jis tun puáđáh olgoenâmijn Suomân oppâđ,
te tun jieh táválávt pyevti finniđ uápputorjuu.

Jis tun oopah olgoenâmijn,
te tun puávtáh finniđ uápputorjuu Suomâst.
Tust kalgeh kuittâg leđe pisovááh čonnâseh Suomân
ovdâmerkkân aassâm tâi peerâkoskâvuodâi tiet.

Kiäst lii vuoigâdvuotâ mávsuttes škovliimân?

Tust lii vuoigâdvuotâ mávsuttes škovliimân,
jis kuohtuuh čuávuvááh iävtuh olášuveh:

- Tun lah čodâldittám vuáđuškoovlá loopân
ive 2021 tâi ton maņa.
- Tun lah šoddâm ive 2004 tâi ton maņa.

Puoh škovliimeh iä lah mávsuttemeh,
veikâ iävtuh olášuveh-uv.
Täärhist jieijâd oppâlájádâsâst,
lii-uv tuu škovlim mávsuttem.

Kii ij finni uápputorjuu?

Tun jieh pyevti finniđ uápputorjuu,
jis tun finniih ovdâmerkkân čuávuváid torjuid:

- pargottesvuotâtorjuu
- puocâmpeiviruudâ
- vajoiditemruudâ tuu uáppoid
- iäláttuv (ij kuoskâ peerâiäláttâhân)
- vuáruttâllâmrijjâsajanmáávsu
- uápputorjuu olgoenâmijn
- rävisolmoošškovlimtorjuu.

Jis tun finniih rävisolmoošškovlimtorjuu,
te tun puávtáh kuittâg finniđ uáppuloovná staatâtáhádâs.

Tun jieh finnie uápputorjuu meid, jis

- tun lah pargovyeimiškovliimist
- tun lah oppâsopâmušškovliimist
- tun lah viärju- tâi siiviilpalvâlusâst.

Puáccám

Jis tun puáccááh kaskoo uápu,
te tun puávtáh pääccid puocâm luámun
já uuccâđ Kelast puocâmpeiviruudâ.

Jis tunjin miedettuvoo puocâmpeiviruttâ,
te Kela looppât tuu uápputorjuu automaatlávt.

Suátiviehâ já siiviilpalvâlus

Tun jieh pyevti finnid uápputorjuu
suátivievâ tâi siiviilpalvâlus ääigi.

Jis tun finnieh uápputorjuu, ko moonah suátiviehân
tâi siiviilpalvâlusân, te almoot tast Kelan.

Kela looppât tuu uápputorjuu.

Tun puávtáh uuccâđ torjuu uđđâsist,
ko juáđháh uápuid.

Uápputorjâ luvâttâhuápei já áámmátuápei

Kela puáhtâ miedettid uápputorjuu luvâttâhuáppoid
já áámmátlii škovliimân.

Rävisolmoošluvâttuvâst tun puávtáh finnid torjuu tuše,
jis tust lii vuoigâdvuotâ mávsuttes škovliimân
tâi tun čodâlditáh ovtâstittum totkos.

Tun puávtáh finnid torjuu meid eres uáppoid, ovdâmerkkân

- uáppoid aalmugopâttuvâst tâi valastállâmpâttuvâst
- välmejejee škovliimân, ovdâmerkkân TUVA-škovliimân
- rävisulmui vuáđumáttáättâsân.

Tun finnieh uápputorjuu meriääigi.

Luvâttâhuáppoid toorjâ miedettuvoo
vistig kuálmád uáppuive loopâ räi.
Áámmátlijn uápuin toorjâ miedettuvoo
uápui vijđoduv västidejee ääigán.

Jis tuu uápuh juátkojeh ton maŋa,
tun ferttiuh uuccâđ torjuu sierâ laseäigán.
Jis tun valmâštuuh tolebáa ko vuávâjum
tâi koskâlditáh tuu uápuid,
mušte almottid ääšist Kelan.

Uápputorjâ ollâškovlâuápei

Tun puávtáh finnid uápputorjuu, ko tun čodâlditáh

- ollâškovlâtotkos ollâopâttuvâst teikâ áámmátollâškoovlâst
- áámmátollâškovlâuáppoid välmejejee, enâmânvärrejejeid uáivildum škovlim
- sierâ árvusääni tâi uáppu-ubâlâšvuodâ ollâškovlâtotkos maŋa.

Tuu uápui vijđodâh meerrid,
ete mon kuhháa tun puávtáh finnid uápputorjuu.
Oovtâ luuhâmive ääigi uápputorjâ máksoo táválávt
9 mánuppaajeest.

Vâi tun puávtáh finnid uápputorjuu,
te tuu uápuh kalgeh ovdániđ.
Kela čuávu uápui ovdánem.

Mon ennuv uápputorjuu finnee?

Jis tust iä lah párnááh,
tun puávtáh finnid uáppuruudâ já uáppuloovná
enâmustáá suulân 1 129 eurod mánuppaajeest.
Taan summeest suulân 279 euro uási lii uáppuruttâ
já 850 euro uási lii uáppulovná.
Jis tust láá párnááh,
tun puávtáh finnid uáppuruudâ aladâs.

Toos lasseen tun puávtáh finnid almos aassâmtorjuu.

Tun puávtáh árvuštállâđ Kela viermisiiđoin orroo
rekinistemohjelmijn, ete mon ennuv tun finniih uáppee torjuid
www.kela.fi/laskurit (suomâkielân)

Tun finniih täärhib tiäđuid uáppuruudâst, aassâm torjuin
já uáppuloovnást taan tiedettemčáállus čuávuváin siiđoin.

Tun puávtáh finnid uápputorjuu
enâmustáá suulân 1 129 eurod
mánuppaajeest.
Summe ana sistees uáppuruudâ
já uáppuloovná.

Uáppuruttâ

Jis tun lah tiävdám 17 ihheed,
tun puávtáh finniđ uáppuruuđâ

Uáppuruuđâ miärán vaigutteh

- mon ahasâš tun lah
- maht tun aasah
- lah-uv tun naaijâm
- láá-uv tust päärnih.

Ucemus uáppuruuđah láá 8–43 eurod mánuppaajeest.
Tun puávtáh finniđ uccâ uáppuruuđâ,
jis tun lah 17–19-ihásâš já aasah vanhimijdâdguin.

Jis tust iä lah päärnih,
tun puávtáh finniđ uáppuruuđâ enâmustáá
suulân 279 eurod mánuppaajeest.

Jis tun lah vuálá 17-ihásâš, tun puávtáh finniđ

- uáppuruuđâ, jis pärnilase lii lopâttum
- uáppuruuđâ oppâmateriaallase,
jis uápuh iä lah mávsuttes škovlim.

Uáppuruuđâst mana viäru.

Tun jiehkuittâg koolgâ mäksid tuu uáppuruuđâst viäru,
jis tust iä lah eres puáđu.

Uáppuruuđâ huolâtteijeealadâs

Jis tun lah vuálá 18-ihásii päärni huolâtteijee,
tuu uáppuruutân lasettuvvoo huolâtteijeealadâs.
Tot lii suulân 142 eurod mánuppaajeest.
Kela miedeet tom automaatlávt.

Kela máksá uáppuruuđâ táválávt
17 ihheed tiävdám uáppeid.
Jis uáppest láá päärnih,
sun finnee uáppuruuđâ lasseen
huolâtteijeealadâs.

Uáppuruudâ oppâmateriallase

Tun puávtáh finnid oppâmateriallase,
jis čuávuvááh iävtuh olášuveh:

- Tust iä lah päärnih jieheke tun lah naaijâm.
- Tuu vaanhimij puáđuh láá ohtsis enâmustáá 41 100 eurod ivveest.
- Tun aasah jieijâd vanhimijguin já tun lah 20-ihásâš teikkâ aasah jiečânávt já lah vuálá 18-ihásâš.

Toos lasseen tun koolgah čodâldittid
monnii čuávuváin škovliimijn:

- luvâttâhškovlim olgoenâimijn tâi Ålandist
- áámmátlâš škovlim, mii addel vuoigâdvuodâ uápputorjuu
- olgoenâimijn tâi Ålandist, priivaat oppâlájádâsâst tâi oppâlájádâsâst, mii ij lah máttááttâshaldâttuv vuálásâš.

Meiddei 15- tâi 16-ihásiih pyehtih finnid oppâmateriallase,
veikâ sij iä pyevti finnid eres uáppuruudâ.

Oppâmateriallase lii suulân 52 eurod mánuppaajeest.

Jis tun finnih jo uápputorjuu,
Kela miedeet tunjin oppâmateriallase automaatlávt.
Tun jiehe talle taarbâš uuccâđ tom.

Jis tun jiehe vala finnih uáppuruudâ,
mut tun puávtáh finnid oppâmateriallase,
te uusâ uápputorjuu uápputoorjâucâmuššáin.

Vaanhimij puáđuh

Vaanhimij puáđuh pyehtih vaiguttid toos,
ete finnih-uv tun uáppuruudâ já mon ennuv tun finnih tom.
Sajasâšvanhimij teikkâ ovdâmerkkân äijih tâi ááhu puáđuh
iä vaaigut uápputorjuu.

Jis tuu vaanhimeh lává iäránâm,
Kela váldá huámmášumán ton vaanhim puáđuid,
kiän kulen tun aasah teikkâ kiän kulen tun lah majemuš aassâm.

Ollâškovlâuáppeeh

Jis tun oopah ollâškoovlâst,
te vaanhimij puáđuh iä keeppid tuu uáppuruudâ mere
iäge eesti tom finnim.

Jis tuu vaanhimijn láá tuše uccáá puáđuh,
toh pyehtih kuittâg vaiguttid tuu torjuu tienuuvt,
ete tun finnih eenâb uápputorjuu.

Luvâttuvâst, áámmátlii oppâlájádâsâst teikkâ opâttuvâst uáppeeh

Jis tun luuvah uápuid luvâttuvâst,
áámmátlii oppâlájádâsâst teikkâ opâttuvâst,
vaanhimij puáđuh pyehtih vaiguttid tuu uápputorjuu,
jis nubbe teikâ nubbe čuávuváin kuáská tunjin:

- Tun lah vuálá 18-ihásâš.
- Tun aasah jieijâd vaanhimijguin.

Vaanhimij puáđuh sättih talle kepidid tuu uápputorjuu mere,
lasettid tom tâi estid ollásávt uápputorjuu finnim.

Jis tun aasah jiečânávt, adai eres saajeest ko vaanhimij lunne,
te vaanhimij puáđuh iä keeppid tuu finnim uápputorjuu,
peic pyehtih tuše styeredid tom.
Vaanhimij puáđuh vaigutteh kuittâg toos,
ete finnih-uv tun oppâmateriallase
já uáppuloovná staatâttâhádâs.

Vaanhimij puáđuh iä vaaigut uápputorjuu,
jis miinii čuávuváin kuáská tunjin:

- Tun lah tiävdám 18 ive já aasah jiečânávt.
- Tun lah naaijâm.
- Tun lah vyeliasii pääрни huolâtteijee.

Aassâmtoorja já aassâmlase

Kela tuárju uápei aassâm máksimáin almos aassâmtorjuu tâi uápputorjuu aassâmlase.

Almos aassâmtorjâ

Jis tun oopah já aasah Suomâst, tun puávtáh finnid almos aassâmtorjuu. Almos aassâmtorjuu ij pyevti uuccâđ uápputorjâucâmuššáin, peic tađe várás lii jieijâs ucâmuš. Siämmáá purrâmâšjuávkun kullee ulmuuh oceph aassâmtorjuu oovtâst.

Purrâmušjuávkku uáivild ulmuid, kiáh ääsih fastâ siämmáá aassâmvisteest. Táválávt purrâmâšjuávkku lii näimipaarâ, ávuspaarâ tâi peerâ. Meiddei ohtâ olmooš puáhtá leđe purrâmâšjuávkku.

Almos aassâmtorjuu miärán vaigutteh

- mon ennuv aassâm máksá
- mon kiældâst aassâmviste lii
- kalle rávisulmuu já päärni purrâmâšjuávkun kuleh
- mon ennuv purrâmâšjuávhu ulmuin láá puáđuh.

Almos aassâmtorjust puáđuh vaigutteh sierânáál ko uápputorjust.

Tun puávtáh rekinistid jieš rekinistemohjelmijn, ete mon ennuv suulân tun puávtáh finnid almoos aassâmtorjuu.

www.kela.fi/laskurit (suomâkielân)

Almos aassâmtorjust muštâluvvoo tärhibeht Almos aassâmtorjâ -tiedettemčáállusist já Kela nettisijđoin:

www.kela.fi/anaraskielan

Uápputorjuu aassâmlase

Uápputorjuu aassâmlase pyehtih finnid olgoenâmijn tâi Ålandist uáppeeh. Sii aassâmlase lii 210 eurod mánuppaajeest.

Aassâmlase pyehtih finnid meid Suomâst aalmugopâttuvâst tâi valastâllâmopâttuvâst uáppeeh, kiáh uápuh láá mávsuliih já kiáh ääsih oppâlájádâs asâttuvâst. Sii aassâmlase lii suullân 89 eurod mánuppaajeest.

Tun puávtáh finnid aassâmlase já eres uápputorjuu tuše uáppumánuppoijijn.

Aassâmlase finniimist ij lah aherääji. Vaanhimij puáđuh iä vaaigut aassâmlasan.

Uáppulovná

Ko tun čodâlditáh uápuid,
te tun puávtáh meid väldid uáppuloovná paan̄kist.
Tun máávsáh loovná maasâd, ko tuu uápuh láá nuuhâm.

Tun puávtáh finnid uáppuloovná staatâáhádâs,
jis tun finnih uáppuruudâ tâi rávisolmoošškovlimtorjuu.

Staatâáhádâs uáivild,
ete Kela máksá loovná maasâd paan̄kin,
jis tun jieš jieš paste máksid tom.
Kela kuittâg piärá loovná tust mañeláá maasâd.

Uusâ uáppuloovná staatâáhádâs Kelast.
Tun puávtáh uuccâd tom siämmást ko uusah uápputorjuu.

Ko Kela lii miedettâm tunjin uáppuloovná staatâáhádâs,
te tun puávtáh jieš valjid,
ete mon paan̄kist tun uusah uáppuloovná.
Tun koolgah jieš ráádâdállâd loovnást já ton iävtuin,
tego riántust já maasâd máksimist.

Jis tun lah 18–19-ihásâš já aasah vanhimijdâdguin,
tun puávtáh finnid uáppuloovná staatâáhádâs.
Tun finnih táhádâs, veikâ jieš finni uáppuruudâ.
Meiddei jiečanávt ässee vuálá 17-ihásâš
puáhtá finnid uáppuloovná staatâáhádâs,
jis suu vaanhimij puáđuh láá uceh.

Jis tun lah vuálá 18-ihásâš,
tun finnih loovná 400 eurod mánuppaajeest.
Tun tarbâšah vaanhimij miettâm
uáppuloovná paajeedmân.
Jis tun lah ucemustáá 18-ihásâš,
tun finnih loovná 850 eurod mánuppaajeest.

Tun puávtáh uuccâd paan̄kist uáppuloovná,
jis tun finnih uáppuruudâ
tâi rávisolmoošškovlimtorjuu.
Jis tun valmâštuu meriääigi siste,
Kela puáhtá máksid uási tuu uáppuloovnást.

Jis tun oopah olgoenâmjn,
tun finnih loovnâ 1 000 eurod mânuppaajeest.

Tun meridah jieš, ete pajedah-uv loovnâ
já mon ennuv loovnâ tun pajedah ain häävild.

Uáppuloovnâ riântuh lasettuvvojeh lovnâsuumán
ton ääigi, ko tun finnih uápputorjuu.
Ko tun jieš innig finni uápputorjuu,
tun finnih paan̄kist reekkig riântui já loovnâ máksim várás.

Uáppulovnâpuárattâs

Kela puáhtá máksid uási tuu uáppuloovnâst,
jis tun čodâlditáh ollâškovlâtotkos meriääigi siste.
Tot nabdoo uáppulovnâpuárattâssân.

Uáppulovnâpuárattâs lii 40 prooseent ton uáppuloovnâ
meereest, mii mana paijeel 2 500 eurod.
Uáppulovnâpuárattâssâst lii enâmusmeeri.
Enâmusmeeri lii kiddâ tast,
ete mon vijdes totkos tun lah čodâldittám.

Tun puávtáh finniđ uáppulovnâpuárattâs,
jis puoh čuávuvááh iävtuh olášuveh:

- Tun lah algâttâm vuossâmuid ollâškovlâuápuid
1.8.2014 tâi ton maŋa.
- Tun lah čodâldittám totkos meriääigi siste.
- Tust lii paijeel 2 500 eurod uáppulovnâ.

Jis tun jieš čodâldit totkos meriääigi siste,
te tun puávtáh kuittâg finniđ uáppulovnâpuárattâs,
jis tuu uápuh láá hiđásmâm tohálii suujâ keežild.

Tohálâš suijâ lii ovdâmerkkân puáccám,
mutâ tuše jis tun lah finnim puoccampeiviruudâ.
Tohálâš suijâ lii meiddei ovdâmerkkân pärni finnim,
mutâ tuše jis tun lah finnim vaanhimpeiviruudâ.

Táválávt tun jieš taarbâš sierâ uuccâđ uáppulovnâpuárattâs.
Kela vuolgât tast tunjin miärádâs,
ko tun lah valmâštum ollâškoovlâst.

Uáppulovnâpuárattâs kalga kuittâg uuccâđ,
jis tun halijdah finniđ tom ollâopâttuvâst čodâldittum
vyeleeb ollâškovlâtotkos maŋa.

Jis tun lah čodâldittám totkos olgoennâmlii ollâškoovlâst,
te almoot tast Kelan.

Riänttutorjâ

Jis tun lah lopâttâm tuu uápuid
já tust láá uccâ puáđuh já uáppulovnâ,
te tun puávtáh uuccâđ Kelast riänttutorjuu.
Talle Kela máksá tuu uáppuloovnâ riäntuid.
Tun jieš taarbâš máksid taid Kelan maasâd.

Maht puáduh vaigutteh uápputorjuu?

Tust uázžuh lede puáduh siämmást, ko finnih uápputorjuu.

Puáduid lii kuittâg räáji,
mii kočoduvvoo ihepuáturääjin.

Jis tun finnih ive ääigi eenâb puáduid,
puáduh vaigutteh tuu uápputorjuu miärán.

Ihepuáturääjih ive 2024

Tun puávtáh finniđ puáduid kuás peri kalenderive ääigi.

Uápputorjâ já aassâmtoorjâ iä rekinistuu puáttun.

Toorjâmánuappajeh kalenderive ääigi	Ihepuáturääji, eurod/kalenderihe
1	35 360
2	33 280
3	31 200
4	29 120
5	27 040
6	24 960
7	22 880
8	20 800
9	18 720
10	16 640
11	14 560
12	12 480

Kela almostit ive 2025 puáturaajijd čujottâsâst

www.kela.fi/opintotuki-omat-tulot (yleiskielellä)

Jis tun algâttah uápuid tâi valmâštuuh kaskoo ive,
tun puávtáh ánsásiđ ríjjâ puáduid ovdil tuu uápui älgim
já valmâstum maŋa.

Tarkkuu kuittâg puáturaajijd uáppumánuppoojij ääigi.
Huolât tast, ete tust láá puáduh uápui ääigi enâmustáá
1 040 eurod mánuppaajeest toorjâmánuppaje kuáttá já
3 120 eurod mánuppaajeest torjuuttes mánuppaje kuáttá.

Kela puáhtá táttuđ tuu čielgâdiđ,
ete kuás tun lah finnim tuu puáduid.

Jis tun koskâlditáh tuu uápuid kaskoo ive,
te tuu puáduh váldojeh huámmášumán oles ivveest.

Jis puáduh maneh paijeel ihepuáturääji

Tun koolgah jieš huolâttid tast,
ete puáduh iä moonâ paijeel ihepuáturääji.
Jis tuu puáduh maneh paijeel,
te Kela piärá maasâd paijeelmere maksum uápputorjuu.
Peerrâmsuumán lasettuvvoo 7,5 prooseent pajedem.

Jis tun huámmášah,
ete tun finnih puáduid eenâb ko ihepuáturääji,
tun puávtáh toimâđ čuávuvávt:

- Uusâ uápputorjuu tuše uáppumánuppoojij uásán.
- Looppât uápputorjuu mottoom mánuppoojijn.
- Maaccât uápputorjuu jieijâd valjim mánuppoojijn maasâd Kelan.

Maaccât paijeelmiärálijd uápputorjuid
ovdil čuávuváá ive cuánuimáánu loopâ.

Toorjâ škovlâmaadhijđ já málásáid

Škovlâmátkitoorjâ

Škovlâmátkitorjust láá sierâ iävtuh uáppeid, kiäin lii vuoigâdvuotâ mávsuttes škovliimân, já eres uáppeid.

Škovlâmátkitoorjâ uápei, kiäst lii vuoigâdvuotâ mávsuttes škovliimân

Tun puávtáh finniđ torjuu jieijâđ škovlâmaadhij várás, jis tun čodâlditáh ovdâmerkkân

- luvâttâhuápuid tâi rävisulmui luvâttâhuápuid
- áámmátlíi vuáđutokos
- áámmáttokos
- välmeijee škovlim, ovdâmerkkân TUVA-škovlim
- uáppukenigâssáid čujottum rijjâ čuovviittâspargo škovlim.

Kiäst lii vuoigâdvuotâ mávsuttes škovliimân?

Tust lii vuoigâdvuotâ mávsuttes škovliimân, jis kuohtuuh čuávuvááh iävtuh olášuveh:

- Tun lah čodâldittám vuáđuškoovlâ loopân ive 2021 tâi ton maņa.
- Tun lah šoddâm ive 2004 tâi ton maņa.

Tun puávtáh finniđ torjuu, jis tuu škovlâmátki oovtâ kuávlun lii ucemustáá 7 kilomeetterid.

Uási uáppein pyehtih finniđ Kelast torjuu škovlâmaadhijđ.

Jis tust láá ucemustáá
15 mätkipeivid kalendermánuppaajeest,
te tun puávtáh finnid olesmiärálii škovlâmätkitorjuu.
Jis tust láá škovlâmääđhih 10–14 peeivi
kalendermánuppaajeest,
tun puávtáh finnid pele oles škovlâmätkitorjust.

Jis tun kiávtáh škovlâmääđhist almolii jotoluv
tâi škovlâjodettem,
tun jieš táválávt määvsi madhijnâd maiden.

**Škovlâmätkitorjâ uáppei,
kiäst ij lah vuoigâduotâ mávsuttes škovliimân**

Tun puávtáh finnid torjuu tuu škovlâmaadhij várás,
jis tun čodâlditáh ovdâmerkkân

- luvâttâhuápuid
- áámmátlii vuáđutotkos
- välmeijee škovlim, ovdâmerkkân TUVA-škovlim.

Tun puávtáh finnid torjuu, jis tuu škovlâmätki oovtâ kuávlun
lii ucemustáá 10 kilomeetterid.

Jis tust láá škovlâmääđhih
ucemustáá 15 peeivi kalendermánuppaajeest,
tun puávtáh finnid oles škovlâmätkitorjuu.
Jis tust láá škovlâmääđhih 10–14 peeivi
kalendermánuppaajeest,
tun puávtáh finnid pele oles škovlâmätkitorjust.

Vâi tun puávtáh finnid olesmiärálii torjuu,
iähtun lii mätkipeeivij mere lasseen tot,
ete tuu määđhih mäksih paijeel 54 eurod mánuppaajeest.

Talle tun máávsáh táválávt maadhijn
jieš 43 eurod mánuppaajeest.

Vâi tun puávtáh finnid pele olesmiärálii torjust,
iähtun lii mätkipeeivij mere lasseen tot,
ete tuu määđhih mäksih paijeel 27 eurod mánuppaajeest.
Talle tun máávsáh táválávt maadhijn jieš 21,50 eurod
mánuppaajeest.

Tun puávtáh finnid škovlâmätkitorjuu,
veikâ tuu määđhih mäksih ucceeb,
jis tun kiávtáh maidnii čuávuváin:

- Waltti-jotolâh, mii tuáimá maangâ kaavpugist
- Helsing kuávlun jotolâh HSL
- Tampere kuávlun jotolâh Nysse
- Turku kuávlun jotolâh Föli
- škovlâjodettem
- jieš uárnejum jotteemvyehi.

Tun finniih lasetiäđuid Waltti-jotoluvâst čujottâsâst
waltti.fi (suomâkielân)

Škovlâjodettem uáivild tom,
ete oppâlájádâs tâi kieldâ uárnee tunjin škovlâsáatu
tâi uástâ tunjin mätkiliipuid škovlâmääđhi várás.
Tun finniih lasetiäđuid škovlâjoođeetmist oppâlájádâsâstâd.

Jis tust ij lah almolâš jotolâh tâi škovlâjodettem kevttimnâál,
puávtáh jotteed škoovlân jieijâd valjim vuovvijn,
ovdâmerkkân jieijâd autoin tâi vaanhim sâttoin.

Škovlâmtkitorjuu uuccâm

Uusâ škovlâmtkitorjuu neetist MuuKelast:

www.kela.fi/neetist

Meid tuu huolâtteijee puáhtá uuccâđ torjuu MuuKelast tuu peeleešt.

Kela máksá torjuu tuu jotteemvyevi mielđ njuolgist liipu vyebeđi, oppâlájádâsân tâi tunjin.

Tun koolgah uuccâđ škovlâmtkitorjuu jyehi luuhâmive sierâ.

Mälistoorjâ

Jis tun luuvah uápuid ollâškoovlâst, tun puávtáh finniđ vuáládâs málásijn raavâdviäsuin, moh láá mielđi mälistorjust.

Tun máávsáh málásist ucceeb, ko čááitáh uáppeekoortâ tâi Kela mälistoorjâkoortâ.

Raavâdviäsuh, moh láá mielđi mälistorjust:

www.kela.fi/opiskelijaravintolat (suomâkielân)

Ollâškoovlâuáppeeh pyehtih finniđ vuáládâs uáppeeraavâdviäsuin.

Ollâškovlâuáppee tiervâsvuodâtipšomáksu

Áámmátollâškoovlâi já ollâopâttuvâi uáppeeh kalgeh máksid Kelan tiervâsvuodâtipšomáávsu, jis sij čodâlditeh totkos já láá almottâttâm mielâ orron ollâškoovlân. Máksu lii suulân 37 eurod luuhâmpaajeest.

Tiervâsvuodâtipšomávssoin ruttâduvoo Ylioppilaiden terveydenhoitosäitiö adai YTHS toimâm. Áámmátollâškoovlâi já ollâopâttuvâi uáppeeh finnejeh tibi YTHS:st tiervâsvuodâtipšo. Kela ij vuolgât máávsust reekki. Tun koolgah jieš mušted máksid tom.

Máksu máksoo kuohtii ivveest. Määvsi kiđđaluuhâmpaje máávsu majemustáá 15.3. já čohčâluuhâmpaje máávsu majemustáá 15.11. Tun puávtáh máksid máávsu neetist:

www.kela.fi/neetist

Ollâškovlâuáppeeh finnejeh tiervâsvuodâtipšo Ylioppilaiden terveydenhoitosäitiöst. Tađe várás kalga máksid Kelan tiervâsvuodâtipšomáávsu.

Rävisolmoošškovlimtoorjâ

Jis tun lah lamaš pargoelimist ucemustáá 8 ihheed, te tun puávtáh finniđ rävisolmoošškovlimtorjuu. Tom ij miedeet Kela, peic Työllisyysrahasto.

Finniih lase tiäđoid čujottâsâst

www.tyollisyysrahasto.fi (suomâkielân)

Tun puávtáh finniđ rävisolmoošškovlimtorjuu uápui várás, jis tuu uápuh älgih majemustáá 31.7.2024 já meid torjuu mäksim älgâ majemustáá talle. Tun puávtáh finniđ torjuu ive 2025 loopâ räi. Rävisolmoošškovlimtorjuu ij pyevti finniđ, jis uápuh älgih 1.8.2024 tâi ton maņa.

Jis tun finniih rävisolmoošškovlimtorjuu ucemustáá 8 oho ääigi, te Kela puáhtâ miedettid tunjin uáppuloovná staatâtáhádâs. Táhádâs lii 850 eurod mánuppaajeest. Jis tun čodâlditáh ollâškovlâtođhos já toovah tom meriääigi siste, te Kela puáhtâ mäksid uási tuu uáppuloovnást. Luuvâ lase saajeest Uáppulovnápuáráttâs (sijđoh 20–21).

Jis tun lah lamaš pargoelimist ucemustáá 8 ihheed, tun puávtáh uuccâđ Työllisyysrahasto-ruttâráájust rävisolmoošškovlimtorjuu.

Viärjukenigâs torjuuh

Viärjukenigâsvuodâ čodâldittem uáivild suátiviehân tâi siiviilpalvâlusân moonnâm.
Tun finniih talle suátivievâst tâi siiviilpalvâlemsajestis uccâ peiviruudâ.

Toos lasseen Kela puáhtá mäksid suáldáttorjuu.
Tom puáhtá mäksid suátivievâst tâi siiviilpalvâlusâst orroi tâi suu omâháid.
Omâhâš uáivild viärjukenigâs näimipelikyeimi.
Omâhâš lii meid ávuskyeimi,
kiäin viärjukenigâsâst lii ohtsâš pärni.
Toos lasseen omâhááh láá viärjukenigâs jieijâs päärnih já näimikyeimi päärnih.

Kela puáhtá mäksid suáldáttorjuu meid ulmui,
kii puátá olgoenâimijn Suomân palvâlusân.

Suáldáttorjui kuleh

- vuáđutoorjâ
- aassâmtoorjâ
- elettemtoorjâ
- sierânâstoorjâ.

Lasseen Kela puáhtá mäksid uáppuloovná riäntuid.

Suáldáttorjuu puáhtá finnid

- viärjukenigâs
- pelikyeimi
- ávuskyeimi, jis kuoimijn lii ohtsâš pärni
- viärjukenigâs jieijâs pärni tâi pelikyeimi pärni.

Puáđui vaikuttâs suáldáttorjui

Suáldáttorjui vaigutteh puáđuh,
maid tun já tuu omâhááh finniivetteđ palvâlus ääigi.
Kela váldá talle huámmášumán nettopuáđuid.
Nettopuáđuh uáivildeh puáđuid,
main viäruh láá maksum.
Nettopuáđuh kepiduvvojeh suáldáttorjust.

Puáđoid ij kuittâg rekinistuu peiviruttâ,
mon tun finniih suátivievâst tâi siiviilpalvâlussaajeest.
Toos lasseen tun puávtáh tiänád jyehi mánuppaje 300 eurod nuuvt,
ete tot ij keppid tuu suáldáttorjuu mere.
Taat kočoduvvoo syejiuáassin.

Vuáđutoorjâ

Kela puáhtá mäksid viärjukenigâs omâhâžân vuáđutorjuu.
Vuáđutoorjâ luávdá kyeimi já paarnij jyehipiäiválijd koloid,
moodi eres puáđuh iä pijssáá.
Toh láá ovdâmerkkân purrâmušân,
pihtâsáid já tiervâsvuodâtiipšon lohtâseijee koloh.

Vuáđutorjuu oles meeri lii suulân 775 eurod mánuppajeest.
Torjuu miärân vaigutteh perruu puáđuh já paarnij meeri.

Aassâmtoorjâ

Kela puáhtá mäksid viärjukenigâs
já suu omâhááh kuáhtulijd aassâmkoloid.

Kela puáhtá miedettid aassâmtoorjuu
viärjukenigâsân olssis tuše,
jis sun lii aassâm jiečânávt 3 mánuppaje ovdil palvâlus.
Jis viärjukenigâsâst lii ovdâmerkkân omâstemaassâmviste,
meid ucceeb aassâmäigi pijssáá.

Aassâmkoloid rekinistojeh láigu, čäcimáávsuh, šledgâmáávsuh, táluservimáksu, aassâmloovná riäntuh já peerâtáálu tipšomkoloh.

Elettemtoorjâ

Jis viärjukenigâs ij paste mäksid páárnán elettemiše, te Kela puáhtá mäksid elettemtorjuu suátivievâ tâi siiviilpalvâlus ääigi.

Sierânâstoorjâ já uáppuloovná riäntuh

Kela puáhtá mäksid viärjukenigâs omâhâžân ovdâmerkkân tiervâsvuođâtiipšon tâi pärnitiipšon lohtâseijee koloid. Taat nabdoo sierânâstoorjân.

Kela puáhtá meid mäksid viärjukenigâs já suu omâháá uáppuloovná riäntuid.

Eres torjuuh

Jis viärjukenigâs lii ejjiriijâst, te sun puáhtá finnid ejjiruudâ.

Jis tun jiehe pyevti finnid suáldáttorjuu, tust puáhtá lede vuoigâdvuotâ finnid almos aassâmtorjuu. Täärhist ääši Kelast.

Uuccâm já mäksim

Uusâ uápputorjuu, almos aassâmtorjuu, škovlâmátkitorjuu já suáldáttorjuu neetist:

www.kela.fi/neetist

Täärhist ucâmušâst, moh lahtoseh tast kalgeh lede. Meiddei lahtosijd puáhtá toimâttid neetist.

Tun puávtáh uuccâd iäláttuv tai torjuu meid luámáttuvvâin, mon finnee Kela nettisijđoin::

www.kela.fi/luamattuvah

Kela postâčujottâs lii

Kela

PL 10

00056 KELA

Puávtáh tipšod masa puoh Kela-ašijđâd meiddei puhelin peht.

Ko Kela lii kiedâvuššâm tuu ucâmuš,

te tun finniih pááikán miärádâs.

Miärádâsâst muštâluvvojehe torjuu meeri,

vuáđustâsah já máksupeivi.

Tun finniih miärádâs meiddei talle,

jis tunjin ij lah miedettum toorjâ.

Kela máksá torjuu tuu paŋkkitilin.

Uápputorjuu, almos aassâmtorjuu

já suáldáttorjuu máksupeivi lii mânuppaje 1. paŋkkipeivi.

Almoot, jis tuu tile muttoo

Jis tuu eellim muttoo, te tot puáhtá vaiguttiđ Kela torjuid. Muttum puáhtá kuoskâđ ovdâmerkkân asâmân, puáđoid, porgâmân tâi perrui.

Mušte almottiđ nubástusâin Kelan.

Tun puávtáh toohâđ tom neetist, puhelimist tâi toimâttuvâst.

Tuu ovdâsvástádâs lii visásmittid jieijâđ peeleešt, ete Kelast láá rievttis tiáđuh.

Talle toorjâ máksoo tunjin olmâ stuárusâžžân.

Jis miärdâsâst lii feilâ

Jis Kela miärdâsâst lii tuu mielâst feilâ, te tun puávtáh uuccâđ miärdâsân nubástus.

Tun finnih miärdâsreeivâ mielđ ravvuid tast, ete maht nubástusoccoo.

Jis tust láá koččâmušah, te vääldi ohtâvuodâ vistig Kelan.

Neetist tun puávtáh

- uuccâđ torjuid
- vuolgâttid lahtosijd
- tärhistid ucâmušâđ tile
- vuolgâttid viestâid
- almottiđ nubástusâin
- lopâttid torjuu.

Návt Kela palvâl

Neetist

Luvvâ Kela torjuin sâmikielân:

www.kela.fi/anaraskiela

Rekinist torjuu mere:

www.kela.fi/laskurit

Ášâštâl neetist:

www.kela.fi/neetist

Čáládât siisâ nettupalvâlussáid

MuuKelan (OmaKela) já ääigiväärridmân kalga čáládâttâđ siisâ.

Tun tarbâšah paŋkkítubdâlduvâid teikkâ moobiilvisásmittem.

Iše ášâstâlmân

Jis neetist ášâstâllâm lii väädis, tun puávtáh finnid toos iše:

www.kela.fi/digituki (suomâkielân)

Tun puávtáh adelid nube ulmui

love hoittâđ Kela-ašijđâđ:

www.kela.fi/aasij-hoittam-nube-peelest

Tarbâšah-uv tuulhâ?

Tun puávtáh kyeddiđ

ohtâvuotâvâldimättum

šleđgâpoostân čujottâsân

saame@kela.fi

Puhelimist

Ávus vu–vá tijme 9–16.

Aalmugijkoskâsâš tileh

(vu–vá tijme 10–15).....020 634 0200

Aassâm.....020 692 210

Áigápuátutoorjâ.....020 692 207

lälâttuvah.....020 692 202

Oppâm já

viärjukenigâsvuotâ.....020 692 209

Pargottesvuotâ.....020 692 210

Peerrâm.....020 634 4940

Puocâm

já koortah.....020 692 204

Vajodittem já

vâdulijtorjuuh.....020 692 205

Vanhimvuotâ.....020 692 206

Suáittim já puhelimist vyerdim máksih tuu puhelinoperaattor haddelisto mielđ.

Luvvâ eenâb:

www.kela.fi/soita-kelaan

Väärrid puhelinääigi

Väärrid puhelinääigi suáittimáin teikkâ neetist:

www.kela.fi/varaa-aika
(suomâkielân)

Palvâlemsaajeest

Täärhist čujottâsâid já

ávusorroomaagijd:

www.kela.fi/toimattuvast

Kela anarâškielân

Anarâškielâliih nettisiiđoh:
www.kela.fi/anaraskiela

Anarâškielâliih tiedettemčáluseh:

Almos aassâmtoorjâ

Áigápuátutoorjâ

läláttuvah já eres iäláttuvfinnejeijee torjuuh

Olgoenâmijn Suomân tâi Suomâst olgoenâmáid

Pargottesvuotâ

Puoccâm já vâdulijtorjuuh

Pärniperruuh

■ **Uáppee já viärjukenigâs torjuuh**

Vajodittem

Anarâškielâlijd tiedettemčálusijd
puáhtá printtid neetist:
www.kela.fi/tiedettemcaluseh